

Chambre des Représentants de Belgique

SESSION EXTRAORDINAIRE 1991-1992(*)

9 MARS 1992

PROPOSITION DE LOI

modifiant l'article 223 du Code civil

(Déposée par MM. Swennen
en Landuyt)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

L'article 223 du Code civil dispose que si l'un des époux manque gravement à ses devoirs ou si l'entente entre eux est sérieusement perturbée, le juge de paix peut ordonner les mesures urgentes et provisoires relatives à la personne et aux biens des époux et des enfants. Le terme « provisoires » indique que ces mesures ne sont prises que pour une période limitée, en attendant soit la réconciliation des époux et la reprise de la vie conjugale, soit l'introduction d'une procédure en divorce par les deux époux ou par l'un d'entre eux. Dans sa rédaction actuelle, l'article 223 ne précise toutefois pas la durée de validité de ces mesures urgentes et provisoires, de sorte qu'elles demeurent parfois applicables très longtemps, voire indéfiniment. Cet article sert dans ce cas à transformer la séparation de fait en une situation durable. Or, tel ne peut en être le but. Le mariage est en effet l'institution juridique qui régit la vie en commun des époux. Il s'ensuit qu'en cas de difficultés conjugales, il doit être possible de prendre, à la demande des deux époux ou de l'un d'entre eux, les mesures qui s'imposent pour résoudre les problèmes existants ou prévisibles. Lorsque ces mesures ont été prises, deux cas peuvent se pré-

(*) Première session de la législature n° 48.

Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

BUITENGEWONE ZITTING 1991-1992 (*)

9 MAART 1992

WETSVOORSTEL

tot wijziging van artikel 223 van het Burgerlijk Wetboek

(Ingediend door de heren Swennen
en Landuyt)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Volgens artikel 223 van het Burgerlijk Wetboek kan de vrederechter, indien een der echtgenoten grovelijk zijn plicht verzuimt of indien de verstandhouding tussen hen ernstig verstoord is, dringende en voorlopige maatregelen betreffende de persoon en de goederen van de echtgenoten en de kinderen nemen. De term « voorlopige » wijst er op dat de maatregelen slechts voor een beperkte tijd bedoeld zijn, in afwachting van hetzij een verzoening tussen de echtgenoten en een herneming van het echtelijk leven, hetzij van het inzetten van een echtscheidingsprocedure door één of door beide echtgenoten. Nochtans bevat het bovengenoemde artikel 223 op dit ogenblik geen bepaling over de tijd gedurende welke de dringende en voorlopige maatregelen kunnen blijven gelden. Dit heeft dan ook soms tot gevolg dat de dringende en voorlopige maatregelen gedurende zeer lange tijd of zelfs « ten eeuwigen dage » blijven gelden. Artikel 223 dient er in die gevallen voor om de feitelijke scheiding als een bestendige situatie te organiseren. Dit kan nochtans niet de bedoeling zijn. Het huwelijk is de juridische instelling die het echtelijk samenleven regelt. In geval van echtelijke moeilijkheden moet men de

(*) Eerste zitting van de 48e zittingsperiode.

senter : ou bien les époux se réconcilient et reprennent normalement la vie en commun, et ces mesures deviennent alors superflues; ou bien il n'y a pas de réconciliation et il faut alors dissoudre le mariage, car sa continuation reviendrait à perpétuer un lien juridique (le mariage) auquel plus aucune situation réelle (la vie en commun des époux) ne correspond; or, lorsqu'une procédure en divorce est entamée, les mesures urgentes et provisoires visées à l'article 223 sont également superflues.

C'est pourquoi il y a lieu de fixer à l'article 223 une durée maximum de validité de ces mesures, qui ne pourrait excéder un an. Si aucune réconciliation ne se dessine au bout d'un an, il y a très peu de chances que les époux se réconcilient jamais. Dès lors qu'il prévoirait une durée maximum de validité, l'article 223 répondrait mieux à son objectif véritable. En outre, cette limitation de la période durant laquelle les mesures visées peuvent s'appliquer permettrait également d'éviter que les effets de l'échec de la vie conjugale soient réglés pendant trop longtemps d'une manière autre que celle qui a été prévue expressément par le législateur (notamment à l'article 301 du Code civil).

PROPOSITION DE LOI

Article unique

L'alinéa 1er de l'article 223 du Code civil est complété par la disposition suivante :

« La durée de validité de ces mesures ne peut excéder un an ».

25 février 1992.

nodige maatregelen kunnen nemen, op verzoek van één of van beide echtgenoten, om de gerezen of te verwachten problemen op te lossen. Ofwel treedt daarna een verzoening in en wordt het echtelijk samenleven volledig hersteld, en dan worden deze maatregelen overbodig. Ofwel blijft een verzoening uit, en dan moet het huwelijk worden ontbonden. Zoniet zou men een juridische band, het huwelijk, in stand houden waaraan geen werkelijke situatie, het echtelijk samenleven, meer beantwoordt. Bij het inzetten van de procedure tot echtscheiding worden de dringende en voorlopige maatregelen van artikel 223 eveneens overbodig.

Derhalve moet in artikel 223 een maximum geldingsduur vastgesteld worden voor de dringende en voorlopige maatregelen : deze maatregelen kunnen gedurende ten hoogste één jaar gelden. Wanneer zich na één jaar geen verzoening tussen de echtgenoten aftekent, is de kans dat de echtgenoten zich alsnog gaan verzoenen zeer gering. Door een maximumduur in te schrijven wordt artikel 223 beter in overeenstemming gebracht met zijn ware bedoeling. Bovendien wordt hierdoor ook vermeden dat de gevolgen van het spaak lopen van het echtelijk samenleven voor een zeer lange periode worden vastgelegd zonder rekening te moeten houden met de regels, waarin de wetgever uitdrukkelijk heeft voorzien voor het bepalen van deze gevolgen (o.m. artikel 301 van het Burgerlijk Wetboek).

G. SWENNEN
R. LANDUYT

WETSVOORSTEL

Enig artikel

Artikel 223, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek wordt aangevuld als volgt :

« Deze maatregelen kunnen gedurende ten hoogste één jaar blijven gelden ».

25 februari 1992.

G. SWENNEN
R. LANDUYT